

N:o 17.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående medling i arbetstvister; gifven Stockholms slott den 12 januari 1903.

Under åberopande af bifogade i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga närlagda förslag till lag angående medling i arbetstvister.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

Hjalmar Westring.

Förslag

till

Lag angående medling i arbetstvister.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För hvart och ett af de distrikt, i hvilka riket för sådant ändamål af Konungen indelas, förordnar Konungen en förlikningsman med uppgift att söka verka för lösning af tvister mellan arbetsgifvare och arbetare eller mellan olika grupper af arbetare. Konungen förordnar ock suppleant för förlikningsmannen.

2 §.

Förlikningsman åligger:

att med synnerlig uppmärksamhet följa arbetsförhållandena inom distriktet;

att söka verka för att förliknings- och skiljenämnder, på förhand upprättade genom öfverenskommelse mellan arbetsgifvare och arbetare, må komma till stånd för särskilda inom distriktet befintliga näringsgrenar eller särskilda industriella anläggningar eller arbetsföretag;

att tillhandagå med råd och upplysningar vid upprättandet af reglementen för sådana nämnder;

att söka förskaffa sig de stadgar och reglementen, som gälla för dylika inom distriktet befintliga nämnder, äfvensom att samla och hålla förteckning öfver de handlingar, som i sådant afseende komma honom tillhanda; samt

att, i de fall och på det sätt här nedan sägs, söka lämna sin medverkan till biläggande af arbetstvister, som inom distriktet uppstått.

3 §.

Har inom distriktet mellan arbetsgifvare och arbetare eller mellan olika grupper af arbetare uppkommit tvist af den beskaffenhet, att den

medfört eller synes hota att medföra arbetsinställelse af större betydhet, bör förlikningsmannen genom personligt besök å den plats, där tvisten utbrutit, eller på annat sätt träda i förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om, hvori tvisten består, söka förmå de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke vidtaga eller vidhålla arbetsinställelse, anmoda dem att sammankomma till förhandling med hvarandra inför förlikningsmannen samt söka att under dessa förhandlingar, hvilka anordnas på sätt lämpligast synes, åvägbringa tvistens lösning.

Anser förlikningsman det erforderligt, eller påkallas sådant af någon af de tvistande, tillkallar förlikningsmannen särskilda sakkunnige, utsedde till lika antal bland arbetsgifvarne och arbetarne inom distriktet, att med honom utgöra en nämnd för medlingens utförande.

4 §.

Hvad i nästföregående paragraf är stadgadt afser icke arbetstvist, som uppstått inom näringsgren, industriell anläggning eller arbetsföretag, hvarför förliknings- och skiljenämnd, som i 2 § sägs, finnes upprättad, med mindre de tvistande å båda sidor påkalla förlikningsmannens mellankomst.

5 §.

Skulle i tvist, som kommit under förlikningsmans behandling, de tvistande å endera sidan eller å båda underlåta att efterkomma till dem af förlikningsmannen gjord anmodan att med hvarandra sammankomma till förhandling inför förlikningsmannen eller nämnden, skola de tvistande genom offentlig kungörelse kallas till sådan sammankomst.

6 §.

Den kallelse, som enligt nästföregående paragraf utfärdas, skall innehålla uppfordran till de tvistande att å bestämd tid och ort sammankomma till förhandling inför förlikningsmannen eller nämnden. Kallelsen skall, efter förlikningsmannens beprövande, på lämpligt sätt kungöras, såsom genom anslag å den ort, der tvisten äger rum, genom införande i tidning eller genom uppläsning i kyrka. Särskild under rättelse om kallelsen skall dessutom af förlikningsmannen skriftligen tillställas någon af de i tvisten delaktige arbetsgifvarne så ock någon af de arbetare, som i densamma hafva del.

7 §.

Uteblir någondera parten från sådan sammankomst, till hvilken offentlig kallelse utfärdats, har förlikningsmannen att sådant offentliggöra genom tillkännagifvande, som kungöres på sätt i nästföregående paragraf omförmäles.

8 §.

De förhandlingar, som af förlikningsman eller nämnden anordnas med och mellan de tvistande, skola i främsta rummet hafva till syfte att åvägabringa en öfverenskommelse i enlighet med anbud eller förslag, som under förhandlingarna kunna blifva framställda från de tvistande själfva, ankommande därvid på förlikningsmannen eller nämnden att, om och i den mån sådant kan anses ägnadt att befordra tvistens lösning, hemställa om de jämkningar eller medgifvanden, som för ändamålet kunna synas lämpliga.

9 §.

Kan icke på sådant sätt enighet vinnas, må förlikningsmannen eller nämnden uppmana de tvistande att lämna en eller flere personer, hvilkas utlåtande de tvistande utfästa sig att efterkomma, uppdrag att, efter pröfning om och i hvilken mån de från ena eller andra sidan framkomna påståendena må vara befogade och på hvilket sätt följaktligen den föreliggande tvisten rättast bör lösas, skilja de tvistande emellan.

10 §.

Vilja de tvistande hänskjuta saken till sådant afgörande, som i 9 § sägs, har förlikningsmannen eller nämnden att, i den mån sådant finnes behöfligt, söka utjämna de meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå i fråga om den eller de personer, åt hvilka det i nämnda paragraf omförmälda uppdrag skall lämnas; och åligger det förlikningsmannen särskildt att på de tvistandes vägnar lämna den eller dem, som blifvit utsedde, underrättelse om uppdraget samt att i öfrigt tillhandagå med de åtgöranden, som kunna verka därtill, att det af de tvistande önskade afgörandet må komma till stånd.

11 §.

Utlåtande, hvarom förmäles i 9 §, skall afgifvas skriftligen och af detsamma ett exemplar genast och utan lösen till hvardera sidan samt till förlikningsmannen utlämnas.

12 §.

I fråga om rättsverkan, som må tillkomma öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas under förhandlingar, hvilka enligt denna lag äga rum, gäller allt efter beslutens innehåll och det sätt, hvarpå de tillkommit, hvad allmän lag förmår.

13 §.

Omfattar utbruten tvist mera än ett distrikt, skall det åligga de förlikningsmän, hvilkas distrikt beröras af tvisten, att, så fort ske kan, härom äfvensom, så vidt möjligt, angående tvistens omfattning insända underrättelse till Konungen, som förordnar förlikningsman att i tvisten medla.

14 §.

Där sådant i särskildt fall finnes lämpligt, äger Konungen uppdraga åt annan än förlikningsmannen eller dennes suppleant att såsom förlikningsman söka medla i uppkommen arbetstvist.

15 §.

Förlikningsman skall föra dagbok angående hvad som förefaller i de tvister, hvilka blifva föremål för åtgärd enligt denna lag. Öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas, så ock utlåtande, som enligt 9 § afgifves, skola i nämnda dagbok fullständigt intagas eller densamma biläggas.

Före utgången af Mars månad hvarje år skall förlikningsman till vederbörande statsdepartement insända berättelse angående det hufvudsakliga förloppet af de tvister, som under det förflutna året kommit under hans handläggning; och bör förlikningsmannen härvid foga redogörelse ej mindre för hvad som under samma tid förefallit inom distriktet i af-

seende å upprättande, enligt hvad i 2 § omförmäles, af förliknings- och skiljenämnder och hans egna åtgärder i detta syfte, än äfven för redan upprättade dylika nämnders verksamhet, för så vidt han härom kunnat förskaffa sig kännedom.

Berättelsen skall genom departementschefens försorg till trycket befordras.

16 §.

Angående ersättning till förlikningsman och ledamöter i sådan nämnd, som i 3 § andra stycket afses, varder särskildt stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari 1904.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 17 oktober 1902.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **ODELBERG**,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER och
VON FRIESEN.

18:o.

Departementschefen statsrådet Westring anförde i underdånighet:
»Sedan Riksdagen i skrifvelse den 8 maj 1899 anhållit, det täcktes Eders Kungl. Maj:t efter utredning taga under öfvervägande frågan om inrättande af förliknings- och skiljenämnder uti intressetvister emellan arbetsgifvare och arbetare samt därefter för Riksdagen framlägga de förslag, som kunde finnas påkallade, uppdrog Eders Kungl. Maj:t den 19 i nämnda månad åt en kommitté att afgifva underdånigt utlåtande och förslag till bestämmelser i berörda hänseende.

Denna kommitté har i februari månad 1901 afgifvit betänkande med förslag till förordning angående medling i arbetstvister, hvarefter, i

följd af nådiga remisser, yttranden öfver förslaget afgifvits af Eders Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande; och anhåller jag nu att få för vidare behandling anmäla detta ärende.»

Efter att hafva redogjort för berörda förslag med däröfver afgifna yttranden, anförde departementschefen vidare:

»Såsom af den nu gifna redogörelsen framgår, har kommittén, då den skolat afgifva förslag till bestämmelser afseende att förekomma eller lösa tvister emellan arbetsgifvare och arbetare, icke skilt emellan intresse-tvister och rättstvister, om än det hufvudsakligen är till det förra slaget af tvister, som kommitténs förslag hänför sig. Hvad förslagets innehåll vidare angår, har den viktigaste principiella fråga, som vid förslagets uppgörande framställt sig, varit den, huruvida parterna i en arbetstvist böra tvingas att åvägabringa ett förliknings- eller skiljeförfarande. Denna fråga har kommittén funnit böra besvaras nekande, och har kommittén till stöd därför anført, att parterna i en intressetvist icke äro bundna vid hvarandra med något rättsligt band; att frågan huruvida de vilja med hvarandra ingå något nytt aftal måste tillhöra deras eget fria bedömande, hvarmed det ock syntes böra vara öfverlämnadt åt deras eget afgörande, huruvida de för åstadkommande af ett dylikt aftal skulle med hvarandra ingå i något som helst förliknings- eller skiljeförfarande, samt att hvad beträffade de arbetstvister, som vore egentliga rättstvister, det ej heller syntes öfverensstämmande med vår rättsåskådning att söka i en eller annan form framtvunga ett dylikt förfarande. Kommittén har icke heller ansett några särskilda åtgärder böra vidtagas i syfte att förstärka den ej särdeles betydande rättsliga verkan, som enligt nu gällande lag kan tillkomma ett emellan parterna i en arbetstvist ingånget aftal eller en rörande tvisten meddelad skiljedom. Förslaget inskränker sig alltså till vissa åtgärder, som åsyfta att söka förmå arbetsgifvare och arbetare att på frivillighetens väg lösa uppkommande arbetstvister antingen genom öfverenskommelse eller genom deras hänskjutande till skiljedom. Till vinnande af detta mål föreslår kommittén att för särskilda distrikt inom landet skola tillsättas offentliga funktionärer med uppdrag att verka i antydde syftet. Då enligt kommitténs åsigt lämplig utväg att förekomma eller lösa tvister mellan arbetsgifvare och arbetare i första hand är att söka i särskilda förliknings- och skiljenämnder, på förhand upprättade genom öfverenskommelser mellan arbetsgifvare och arbetare, har den medlande myndigheten, bland annat, fått till uppdrag att söka verka för att sådana nämnder komma till stånd. För de helt säkert talrika fall, der sådana nämnder ej komma att finnas, skall den medlande myndigheten gripa in, söka att sammanföra de tvistande till förhandling

inför myndigheten och därvid i främsta rummet söka bringa öfverens-kommelse till stånd samt, om det ej skulle lyckas, uppmana dem att hänskjuta tvisten till skiljemäns afgörande. Hvad organisationen af den medlande myndigheten angår, har stor meningsskiljaktighet yppat sig mellan kommitténs ledamöter, i det fyra ansett denna myndighet böra utgöras af en person, en förlikningsman, tillsatt för visst område af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, medan de öfrige fyra ledamöterna ansett denne förlikningsman böra biträdas af fyra bisittare, utsedde två af arbetsgifvarne och två af arbetarne inom distriktet.

Lika med kommittén anser jag det vara uppenbart, att behof förefinnes af ett statens ingripande i syfte att bidraga till förekommande eller lösande af tvister emellan arbetsgifvare och arbetare. Jämväl i afseende å det allmänna innehållet af den lagstiftning, som i förevarande hänseende synes böra komma till stånd, delar jag i allt väsentligt kommitténs uppfattning.

Hvad beträffar organisationen af den medlande myndigheten, anser jag väl, att det ur åtskilliga synpunkter skulle vara förmånligt, om, såsom inom kommittén föreslagits, förlikningsmannen biträdades af bisittare, på förhand utsedde af arbetsgifvare och arbetare, om ock, på sätt från motsidan anförts, jämväl vissa betänkligheter häremot möta. För närvarande lärer dock mot en sådan anordning förefinnas ett bestämdt hinder i de svårigheter, som skulle vara förenade med val af bisittarne. Vore, såsom fallet är i åtskilliga främmande länder, arbetsgifvare och arbetare hvar för sig fullt organiserade i fasta, af lagstiftningen erkända föreningar, kunde väl en sådan nämnd utan svårighet anordnas, i det de särskilda arbetsgifvare- och arbetareföreningarne då blefve de naturliga valkorporationerna. Då emellertid en sådan organisation här i landet ännu ej kommit till stånd, skulle man för nämndernas bildande nödgas tillskapa en valprocedur, så omfattande och invecklad, att man icke synes böra ifrågasätta dess införande för ifrågavarande syfte. Vid detta förhållande synes det vara lämpligt att nu stanna vid att allenast förlikningsman med suppleant för honom förordnas. Då emellertid ofta behof kan uppstå för förlikningsmannen att vid sin sida hafva sakkunnige bisittare, synes det kunna uppdragas åt förlikningsmannen att, därest han finner det nödigt eller sådant af part påkallas, tillkalla särskilda sakkunnige, af förlikningsmannen utsedde till lika antal bland arbetsgifvarne och arbetarne inom distriktet att med honom deltaga i medling af uppkommen tvist.

Kommittén har föreslagit, att förlikningsman skulle förordnas för de områden af riket, där Eders Kungl. Maj:t finner sådant vara af för-

hållandena påkalladt, samt att förordnande skulle meddelas af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Emot förslaget i denna del möter den anmärkning att, med den utveckling industrien på senare tiden tagit, det icke synes vara lämpligt att förlikningsman ej skulle finnas för alla områden af riket. Så som förhållandena nu gestalta sig, är det att vänta, att arbetstvister kunna yppa sig hvar som helst inom landet. Förlikningsmannainstitutionen synes sålunda böra omfatta riket i dess helhet. Med stöd af därutinnan mot förslaget framställda anmärkningar har jag vidare ansett, att förlikningsman lämpligen borde af Eders Kungl. Maj:t utses.

Något förslag till distriktsindelning har icke af kommittén framlagts. Det torde kunna uppdragas åt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att hvar för sitt område afgifva yttrande härom och därvid jämväl föreslå hvilken ersättning lämpligen bör för förlikningsmannen och ledamöterna i nämnden ifrågakomma.

I öfverensstämmelse med nu angifna åsikter och med föranledande jämväl af de i vissa detaljfrågor framställda anmärkningar har jag låtit i vissa delar omarbета det af kommittén afgifna författningsförslag. Med hänsyn till förevarande ämnes vikt anser jag den ifrågasatta lagstiftningen böra, med tillämpning af föreskrifter i sista punkten af § 89 regeringsformen, bringas till stånd i samverkan med Riksdagen, hvarför det omarbetade förslaget erhållit beteckningen lag.»

Sedan departementschefen härefter uppläst omförmälta lagförslag af den lydelse, bilagan A vid detta protokoll utvisar, hemställde departementschefen i underdånighet *dels* att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhämtas, *dels* att öfverståhållareämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län måtte anbefallas att afgifva yttrande ifråga om distriktsindelningen äfvensom förslag å den ersättning, som lämpligen bör för förlikningsman och ledamöter i nämnden ifrågakomma.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter tillstyrkta hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lemna nådigt bifall.

Ex protocollo:

Carl G. Edman.

Bilaga A.

Förslag

till

Lag angående medling i arbetstvister.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För hvart och ett af de distrikt, i hvilka riket för sådant ändamål af Konungen indelas, förordnar Konungen en förlikningsman med uppgift att söka verka för lösning af tvister mellan arbetsgifvare och arbetare eller mellan olika grupper af arbetare. Konungen förordnar ock suppleant för förlikningsmannen.

2 §.

Förlikningsman åligger:

att med synnerlig uppmärksamhet följa arbetsförhållandena inom distriktet;

att söka verka för att förliknings- och skiljenämnder, på förhand upprättade genom öfverenskommelse mellan arbetsgifvare och arbetare, må komma till stånd för särskilda inom distriktet befintliga näringsgrenar eller särskilda industriella anläggningar eller arbetsföretag;

att tillhandagå med råd och upplysningar vid upprättandet af reglementen för sådana nämnder;

att söka förskaffa sig de stadgar och reglementen, som gälla för dylika inom distriktet befintliga nämnder, äfvensom att samla och hålla förteckning öfver de handlingar, som i sådant afseende komma honom tillhanda; samt

att, i de fall och på det sätt här nedan sägs, söka lämna sin medverkan till biläggande af arbetstvister, som inom distriktet uppstått.

3 §.

Har inom distriktet mellan arbetsgifvare och arbetare eller mellan olika grupper af arbetare uppkommit tvist af den beskaffenhet, att den

medfört eller synes hota att medföra arbetsinställelse af större betydhet, bör förlikningsmannen genom personligt besök å den plats, där tvisten utbrutit, eller på annat sätt träda i förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om, hvori tvisten består, söka förmå de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke vidtaga eller vidhålla arbetsinställelse, anmoda dem att sammankomma till förhandling med hvarandra inför förlikningsmannen samt söka att under dessa förhandlingar, hvilka anordnas på sätt lämpligast synes, åvägbringa tvistens lösning.

Anser förlikningsman det erforderligt, eller påkallas sådant af någon af de tvistande, tillkallar förlikningsmannen särskilda sakkunnige, utsedde till lika antal bland arbetsgifvarne och arbetarne inom distriktet, att med honom utgöra en nämnd för medlingens utförande.

4 §.

Hvad i nästföregående paragraf är stadgadt afser icke arbetstvist, som uppstått inom näringsgren, industriell anläggning eller arbetsföretag, hvarför förliknings- och skiljenämnd, som i 2 § sägs, finnes upprättad, med mindre de tvistande å båda sidor påkalla förlikningsmannens mellankomst.

5 §.

Skulle i tvist, som kommit under förlikningsmans behandling, de tvistande å endera sidan eller å båda underlåta att efterkomma till dem af förlikningsmannen gjord anmodan att med hvarandra sammankomma till förhandling inför förlikningsmannen eller nämnden, skola de tvistande genom offentlig kungörelse kallas till sådan sammankomst.

6 §.

Den kallelse, som enligt nästföregående paragraf utfärdas, skall innehålla uppfordran till de tvistande att å bestämd tid och ort sammankomma till förhandling inför förlikningsmannen eller nämnden. Kallelsen skall, efter förlikningsmannens bepröfvande, på lämpligt sätt kungöras, såsom genom anslag å den ort, der tvisten äger rum, genom införande i tidning eller genom uppläsning i kyrka. Särskild under rättelse om kallelsen skall dessutom af förlikningsmannen skriftligen tillställas någon af de i tvisten delaktige arbetsgifvarne så ock någon af de arbetare, som i densamma hafva del.

7 §.

Uteblir någondera parten från sådan sammankomst, till hvilken offentlig kallelse utfärdats, har förlikningsmannen att sådant offentliggöra genom tillkännagifvande, som kungöres på sätt i nästföregående paragraf omförmäles.

8 §.

De förhandlingar, som af förlikningsman eller nämnden anordnas med och mellan de tvistande, skola i främsta rummet hafva till syfte att åvägabringa en öfverenskommelse i enlighet med anbud eller förslag, som under förhandlingarna kunna blifva framställda från de tvistande själfva, ankommande därvid på förlikningsmannen eller nämnden att, om och i den mån sådant kan anses ägnadt att befordra tvistens lösning, hemställa om de jämkningar eller medgifvanden, som för ändamålet kunna synas lämpliga.

9 §.

Kan icke på sådant sätt enighet vinnas, må förlikningsmannen eller nämnden uppmana de tvistande att lämna en eller flere personer, hvilkas utlåtande de tvistande utfästa sig att efterkomma, uppdrag att, efter pröfning om och i hvilken mån de från ena eller andra sidan framkomna påståendena må vara befogade och på hvilket sätt följaktligen den föreliggande tvisten rättast bör lösas, skilja de tvistande emellan.

10 §.

Vilja de tvistande hänskjuta saken till sådant afgörande, som i 9 § sägs, har förlikningsmannen eller nämnden att, i den mån sådant finnes behöfligt, söka utjämna de meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå i fråga om den eller de personer, åt hvilka det i nämnda paragraf omförmälda uppdrag skall lämnas; och åligger det förlikningsmannen särskildt att på de tvistandes vägnar lämna den eller dem, som blifvit utsedde, underrättelse om uppdraget samt att i öfrigt tillhandagå med de åtgöranden, som kunna verka därtill, att det af de tvistande önskade afgörandet må komma till stånd.

11 §.

Utlåtande, hvarom förmäles i 9 §, skall afgifvas skriftligen och af detsamma ett exemplar genast och utan lösen till hvardera sidan samt till förlikningsmannen utlämnas.

12 §.

I fråga om rättsverkan, som må tillkomma öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas under förhandlingar, hvilka enligt denna lag äga rum, gäller allt efter beslutens innehåll och det sätt, hvarpå de tillkommit, hvad allmän lag förmår.

13 §.

Omfattar utbruten tvist mera än ett distrikt, skall det åligga de förlikningsmän, hvilkas distrikt beröras af tvisten, att, så fort ske kan, härom äfvensom, så vidt möjligt, angående tvistens omfattning insända underrättelse till Konungen, som förordnar förlikningsman att i tvisten medla.

14 §.

Där sådant i särskildt fall finnes lämpligt, äger Konungen uppdraga åt annan än förlikningsmannen eller dennes suppleant att såsom förlikningsman söka medla i uppkommen arbetstvist.

15 §.

Förlikningsman skall föra dagbok angående hvad som förefaller i de tvister, hvilka blifva föremål för åtgärd enligt denna lag. Öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas, så ock utlåtande, som enligt 9 § afgifves, skola i nämnda dagbok fullständigt intagas eller densamma biläggas.

Före utgången af Mars månad hvarje år skall förlikningsman till vederbörande statsdepartement insända berättelse angående det hufvudsakliga förloppet af de tvister, som under det förflutna året kommit under hans handläggning; och bör förlikningsmannen härvid foga redogörelse ej mindre för hvad som under samma tid förefallit inom distriktet i af-

seende å upprättande, enligt hvad i 2 § omförmäles, af förliknings- och skiljenämnder och hans egna åtgärder i detta syfte, än äfven för redan upprättade dylika nämnders verksamhet, för så vidt han härom kunnat förskaffa sig kännedom.

Berättelsen skall genom departementschefens försorg till trycket befordras.

16 §.

Angående ersättning till förlikningsman och ledamöter i sådan nämnd, som i 3 § andra stycket afses, varder särskildt stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari 190 .

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl. Maj:ts högsta domstol torsdagen den 6 november 1902.

Andra rummet:

Närvarande:

Justitieråden: *Skarin,*
Lilienberg,
Afzelius,
Lindbäck,
Petersson,
Thollander,
Billing.

Anmälles och lästes en af chefen för justitiedepartementet den 24 nästlidne oktober afläten skrifvelse, däruti tillkännagifvits, att Kungl. Maj:t, som den 17 i samma månad i nåder förordnat, att högsta domstolens utlåtande skulle inhämtas öfver upprättadt förslag till lag angående medling i arbetstvister, meddelat kanslirådet Daniel Ekelund nådigt förordnande att i egenskap af revisionssekreterare i högsta domstolen föredraga nämnda lagförslag.

Kanslirådet Ekelund föredrog härefter note ur protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 17 nästlidne oktober, utvisande, att Kungl. Maj:t i nåder förordnat, att

högsta domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmälde, inhämtas öfver upprättadt förslag till lag angående medling i arbetstvister; varande förslaget bilagdt detta protokoll.

Högsta domstolen, som ansåg sig icke böra ingå i granskning af förslaget från annan synpunkt än den rättsliga, fann detsamma i sådant hänseende icke föranleda anmärkning.

In fidem

Aug. von Hartmansdorff.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1903.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,

Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER, och
VON FRIESEN.

Justitieråden: CARLSON och
LINDBÄCK.

Departementschefen statsrådet Westring anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver civilärenden för den 17 sistlidne oktober inhämtade utlåtande öfver det samma protokoll bilagda förslag till lag angående medling i arbetstvister; och hemställde departementschefen att förslaget, som af högsta domstolen lämnats utan anmärkning, måtte genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition i ämnet af den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Johan Björnström.